

AZ ISKOLAI KUDARCOK ÖSSZEFÜGGÉSE NÉHÁNY PSZICHOLÓGIAI TÉNYEZŐVEL FELSŐ TAGOZATOS DIÁKOKNÁL

SZ-1

Jagodics Balázs, Jámbori Szilvia

Szegedi Tudományegyetem BTK Pszichológiai Intézet

Kulcsszavak: kiégés; felelősség; tanulmányi énhatékonyság

A tanulói iskolai kudarcok csökkentésének érdekében kulcsfontosságú megérteni a különböző kudarcélmények kialakulásával kapcsolatban álló pszichológiai tényezők természetét és működését. A nemzetközi empirikus kutatások rendszerint többtényezős modelleket alkotnak a kudarcok bejósolására. Ezekben a modellekben gyakran szerepel a tanulmányi énhatékonyság (Honnicke & Broadbent, 2016) és a tanulmányok iránt érzett felelősség (Kitsantas et al., 2018) mint az iskolai kudarcok megelőzője, ugyanakkor a diákok kiégése (Salmela-Aro & Upadyaya, 2014) és a rögzült szemléletmód (Brougham & West, 2018) pozitívan kapcsolódik a tanulmányi sikertelenséghez. Kutatásunk célja az volt, hogy hosszmetzeti elrendezésben nyomon kövessük felső tagozatos diákok pszichológiai jellemzőinek és iskolai teljesítményének változásait. A kérdőíves vizsgálatban 85 diák vett részt, közülük 65 tanuló adott teljes választ a kérdőívekre 5. és 6. osztályban is. A vizsgálatban a következő – részben általunk kidolgozott vagy általunk adaptált – mérőeszközöket használtuk: Diák Kiégés Kérdőív, Iskolai Felelősség Kérdőív, Tanulmányi Énhatékonyság Kérdőív, Mindset Kérdőív, mely mérőeszközök mindegyike (a teljes kérdőív és a faktorok szintjén is) megbízhatóan működött. A Pearson-féle korrelációelemzés eredményei szerint a pszichológiai változók eltérő időpontban felmért pontszámai közepesen erős ($0,3 < r < 0,6$) kapcsolatban állnak egymással. A lineáris-regresszió-elemzés adatai azt mutatják, hogy a 6. évfolyamon nyújtott tanulmányi teljesítményt a vizsgált pszichológiai változók szignifikáns mértékben jósolják be mind a 6. évfolyamon ($R^2 = 0,293$), mind egy évvel korábban, az 5. évfolyamon ($R^2 = 0,490$). A kutatás eredményei egyértelműen rámutatnak arra, hogy ezen pszichológiai változók mérése és szűrése igen fontos az iskolai tanulói kudarcok prevenciója szempontjából, mert a kiégés, a tanulmányi énhatékonyság, a szemléletmód és a felelősségérzet együttesen alkalmasak a későbbi tanulmányi eredmény bejósolására.

A kutatás az MTA–SZTE Közoktatás-fejlesztési Kutatási Pályázat (Iskolai Kudarcok Megelőzése Kutatócsoport) keretében valósult meg.